

GŁOS

RACIAŻA

Nr 3
(189)

BEZPŁATNY BIULETYN GMINY RACIAŻ Nr 3/26

Wielkanoc 2009

Referendum w sprawie połączenia

Rada Gminy Raciąż zdecydowała o przeprowadzeniu referendum gminnego w sprawie połączenia gminy Raciąż i miasta Raciąża w jedną jednostkę samorządu terytorialnego.

Szczegóły na str. 2 i 3

Jeśli chodzi o mój pogląd, jestem przeciw

– Jako wójt chcę tak, jak mieszkańcy będą chcieli i wyrażą to w referendum. Jako obywatel gminy Raciąż – jestem przeciw. Na połączeniu na pewno straci gmina wiejska, a miasto wcale nie musi zyskać – mówi wójt Ryszard Giszczak.

Więcej na str. 2

Gmina w agencji

Rada Gminy Raciąż wyraziła zgodę na to, aby gmina przystąpiła do nowotworzonego podmiotu – spółki prawa handlowego pod nazwą Mazowiecka Agencja Energetyczna Spółka z o. o. Władze liczą na to, że udział w tej spółce przyczyni się do opracowania programu gospodarki energetycznej w gminie Raciąż, a także do zbadania, czy na terenie gminy znajdują się źródła geotermalne.

Czytaj na str. 3

Gralewo Budowa ośrodka coraz bliżej końca

Parterowy budynek nowego ośrodka zdrowia w Gralewie, budowanego za pieniądze z budżetu gminy, jest już pokryty dachem. Prawdopodobnie we wrześniu obiekt zostanie oddany do użytku. Na ponad 300 metrach kwadratowych znajdują się gabinety lekarskie, zabiegowy i stomatologiczny, a także punkt apteczny.

Czytaj na str. 4

Radości z Wielkiej Nocy,
smacznego święconego,
miłych spotkań w gronie najbliższych
życzą autorzy „Głosu”

Polskie kalwarie

W tym numerze wiele miejsca poświęcamy świętom wielkanocnym, które poprzedza Wielki Tydzień. Polecamy wędrowkę Drogą Krzyżową na Święty Krzyż w Górach Świętokrzyskich oraz zwiedzenie z nami położonej na południowo-wschodnich krańcach Polski Kalwarii Paclawskiej.

Czytaj na str. 6-7

Jak to drzewiej bywało

Wielu z nas, zwłaszcza młodszych, nie zna zwyczajów i obyczajów świątecznych, które panowały na Mazowszu, a więc i w naszym rejonie na przełomie XIX i XX wieku oraz w minionym stuleciu. Tymczasem są one ciekawe i warto do nich wrócić.

Przypominamy je na str. 8

WÓJT MA GŁOS

Mówi Ryszard Giszczak, wójt gminy Raciąż:

Mam dobre wiadomości w sprawie przejazdu kolejowego w Witkowie. 6 marca uczestniczyłem w spotkaniu w Toruniu z udziałem przedstawicieli kolei i drogowców, na którym zastanawialiśmy się, jak rozwiązać ten problem. W związku z protestem mieszkańców Witkowa i władz gminy Raciąż przeciwko likwidacji tego przejazdu, co proponowała Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, **przejazd kolejowy w Witkowie nie zostanie zlikwidowany**. Natomiast jego nawierzchnia ma być wyremontowana przez inwestora obwodnicy Raciąża. Nie zostanie zlikwidowany również przejazd kolejowy w Sałkowie. Otrzymałem potwierdzenie, że ustalenia toruńskie zostały zaakceptowane przez szefów PKP – Oddział Regionalny w Gdańsku i GDDKiA w Warszawie. Nasze starania o zachowanie przejazdów nie poszły więc na marne. Przypomnę, że w grudniu ubiegłego roku Rada Gminy Raciąż zadecydowała o położeniu dywanika asfaltowego na drodze do Witkowa. Obecnie są wykonywane podkłady geodezyjne w celu przygotowania w tym roku dokumentacji na ten trakt. Gdy zakończona zostanie budowa obwodnicy Raciąża, wówczas przystąpimy do asfaltowania drogi do Witkowa. Wcześniej nie chcemy tego czynić, gdyż po części tej drogi porusza się ciężki sprzęt używany przy budowie obwodnicy i nie chcemy, aby zniszczył nam nowy asfalt. Zamierzamy też wybudować asfaltową drogę do Kinik, przez Folwark Raciąż dochodzącą do drogi wzdłuż obwodnicy.

Przewodniczący Rady Miejskiej Raciąża przesłał do przewodniczącego Rady Gminy Raciąż uchwałę o woli połączenia miasta i gminy w jedną jednostkę samorządową z prośbą o poddanie jej konsultacji. Zanim jeszcze to pismo wpłynęło, Rada Gminy Raciąż postanowiła, że **w sprawie połączenia miasta i gminy zostanie przeprowadzone referendum gminne**. Odbędzie się ono 7 czerwca razem z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Referendum jest bardziej wiarygodną formą poznania opinii mieszkańców niż ankiety, które zastosowane zostały w mieście.

Jeśli chodzi o mój pogląd na sprawęłączenia... **Jako wójt chcę tak, jak mieszkańcy będą chcieli i wyrażą to**

w referendum. Jako o b y w a t e l gminy Raciąż – jestem przeciw. Na połączeniu na pewno straci gmina wiejska, a miasto wcale nie musi zyskać. **Argumenty za połączeniem, prezentowane przez zwolenników tego aktu, tylko częściowo są prawdziwe**. Mówi się na przykład, że wspólny urząd będzie tańszy – to prawda. Ale jego stworzenie będzie kosztowne. Jakaś grupa osób straci pracę, trzeba im wypłacić odprawki. Kolejna sprawa dotyczy podatków – jak mają wyglądać po połączeniu. W mieście stawki podatków kluczowych i opłat lokalnych są wyższe niż w gminie. Zatem rodzi się pytanie, czy we wspólnej jednostce samorządowej będą one obniżone do obecnego poziomu wiejskiego, czy podwyższone do aktualnych stawek obowiązujących w mieście. Oba rozwiązania oznaczają to samo, że wieś będzie finansować miasto.

Kolejny **argument przemawiający przeciw połączeniu dotyczy specyfiki obu jednostek samorządowych**. Inną ma miasto, inną nasza gmina. My mamy na wsi problemy komunikacyjne, infrastruktury komunalnej w postaci budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej oraz problemy związane ze służbą zdrowia. A miasto ma inne, z którymi wiąże się też inna koncepcja inwestowania. Przykładem jest chociażby zakup przez miasto ziemi po 157,5 tys. zł za hektar. Moim zdaniem jest to inwestycja nietrafiona i kontrowersyjna. Nietrafiona, bo nie ma żadnej gwarancji, że ktoś od miasta tę ziemię odkupi po takiej cenie. A kontrowersyjna dlatego, że miasto kupiło ją od radnego. Dlaczego więc wieś ma ponosić koszty tej decyzji. Tym bardziej dziwnej, że miasto jest zadłużone – w rankingu pisma samorządowego „Wspólnota” znajduje się pod tym względem w czołówce krajowej. Zamiast spłacać długi, miasto podejmuje kosztowne, moim zdaniem nieracjonalne decyzje. Inny paszтет, który odziedziczyła władze połączonej jednostki, jeśli do takiego połączenia dojdzie, to ośrodek zdrowia, który przejęło miasto. Do roku 2012 ośrodki zdrowia muszą spełniać nowe wymogi. My w gminie jesteśmy w stanie to uczynić, bo w Koziebrodach budynek ośrodka jest już zmodernizowany, w Gralewie w tym roku

będzie gotowy nowy, w Uniecku, jeśli starostwo nam go przekaże, zostanie dostosowany do wymogów w przyszłym roku. Co się natomiast tyczy ośrodka samorządowego w Raciążu... Trzeba go wyremontować. Pan burmistrz twierdzi, że stanie się to w tym roku, co uważam za nierealne. Bo w tegorocznym budżecie miasta na ten cel jest zapisane tylko 80 tys. zł. Tymczasem trzeba tam przeprowadzić potężny remont. Pytam – kto go sfinansuje? Po ewentualnym połączeniu będzie to problem także wiejski. Chcę powiedzieć, że **pan burmistrz razem z radą podjął kilka nieodpowiedzialnych decyzji i teraz – prąc do połączenia miasta i gminy chce, aby ktoś koszty tych decyzji sfinansował**. Tak jak chciał, żeby gmina dokładała do przedszkola w Raciążu. I teraz ma pretensje, moim zdaniem nieuzasadnione, że my tego nie czynimy. Ale sam do tego doprowadził. Z powodów chyba osobistych zlikwidował niepubliczne przedszkole i powołał publiczne. Dofinansowanie publicznego przedszkola może się odbywać tylko na zasadzie przejęcia zadań przez gminę. A nie na takiej, jaką przyjął pan burmistrz przekręcając artykuł ustawy oświatowej, wkładając go w cudzysłów, co by sugerowało, że jest fragmentem ustawy, i wysyłając do mnie w piśmie stwierdzającym, że gmina musi płacić na przedszkole miejskie. To jest nieuczciwe podejście. **Tak się nie buduje zaufania**. Należało najpierw uzgodnić sprawę finansowania, a później likwidować przedszkole niepubliczne, które nasza gmina bez żadnej łaski musi finansować i ma ku temu możliwości prawne. A finansowanie przedszkola publicznego może być jedynie tylko za porozumieniem jednostek samorządowych. Do tego jednak potrzebna jest współpraca. Trudno mówić o współpracy, jeżeli ktoś oszukuje w pismach albo angażuje się w likwidację przedszkola gminnego. Takie fakty miały miejsce. Panu burmistrzowi zabrakło cywilnej odwagi wystąpić wprost o likwidację naszego przedszkola w Raciążu, ale aktywnie w tym uczestniczył, tylko z drugiego rzędu.

Kolejne przykłady. Pan burmistrz był łaskaw publicznie oświadczyć, że gmina Raciąż nie powinna remontować ośrodków zdrowia, bo działa na szkodę miasta. Dodał też, że powinna finansować koszty remontu ośrodka w Raciążu oraz przystanków autobusowych i parkingów w mieście, bo mieszkańcy gminy z nich korzystają. Idąc tym tokiem rozumowania mniemam, że pan burmistrz jest gotów partycypować w kosztach remontu Dworca Zachodniego w Warszawie, bo z niego pewnie także korzystają mieszkańcy Raciąża.

Gmina w agencji

Rada Gminy Raciąż wyraziła zgodę na to, aby gmina przystąpiła do nowo utworzonego podmiotu – spółki prawa handlowego pod nazwą Mazowiecka Agencja Energetyczna Spółka z o. o.

Mazowsze jako jedyny polski region otrzymało w 2008 r. grant z Unii Europejskiej wysokości 250 tys. euro na realizację działań z programu „Inteligentna Energia dla Europy”. Samorząd województwa mazowieckiego rozpoczął prace nad utworzeniem Mazowieckiej Agencji Energetycznej, która będzie kolejnym krokiem na rzecz rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Dofinansowanie projektu pochodzi z programu „Inteligentna Energia dla Europy” (Intelligent Energy Europe) realizowanego w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (2007–2013). Celem projektu jest stworzenie regionalnej Mazowieckiej Agencji Energetycznej (MAE), która ma wspierać wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wdrażanie rozwiązań racjonalizujących użytkowanie energii na Mazowszu.

Już we wrześniu 2007 r. z inicjatywy marszałka Adama Struzika samorząd województwa mazowieckiego złożył wniosek o grant z Unii Europejskiej na realizację działań z programu „Inteligentna Energia dla Europy”. Podobne wnioski o grant złożyło 65 regionów europejskich, w tym 4 z Polski. Tylko 12 regionów uzyskało dofinansowanie, z czego z Polski – jedynie Mazowsze.

Rozpoczęcie funkcjonowania Mazowieckiej Agencji Energetycznej planowane jest w 2009 r. Agencja przez pierw-

sze trzy lata swojej działalności (2009–2011) otrzyma dofinansowanie z UE. Jej głównym udziałowcem będzie samorząd województwa mazowieckiego, który planuje zaangażować kapitał w wysokości 1,5 mln zł. Przewidywany jest znaczny udział gmin i miast oraz podmiotów ze sfery nauki i biznesu.

Mając na względzie fakt, że wykorzystywanie takich źródeł energii, jak węgiel, gaz, ropa, nie jest przyjazne środowisku naturalnemu, a ich zasoby są coraz mniejsze, rządy krajów UE zmierzają do większego udziału odnawialnych źródeł energii w jej produkcji. MAE ma wspierać przedsięwzięcia proekologiczne, wykorzystujące np. energię słoneczną, energię geotermalną, energię wiatru i wód oraz energię z biomasy i biogazu.

Działania Agencji mają doprowadzić do opracowania kompleksowej regionalnej polityki energetycznej, koordynacji działań energetycznych w regionie oraz wzrostu zaangażowania lokalnych uczestników (gmin, gospodarstw domowych, gospodarstw rolnych, przedsiębiorców) w realizację regionalnej polityki energetycznej. Agencja będzie odpowiedzialna za realizację i monitorowanie regionalnej polityki energetycznej.

W celu skutecznego ekonomicznie i zgodnego z ekologią zaspokojenia potrzeb energetycznych Mazowsza,

region potrzebuje niezbędnych działań poprawiających efektywność energetyczną i wspierających wykorzystanie lokalnych zasobów energetycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. W Regionalnym Programie Operacyjnym Mazowsza na lata 2007–2013 w ramach działania 4.3 „Ochrona powietrza, energetyka” zarezerwowano prawie 50 mln euro ze środków unijnych na projekty energetyczne. W związku z tym przewiduje się intensywny rozwój regionalnego rynku energii, do czego niezbędne będzie merytoryczne wsparcie realizacji tych zadań ze strony MAE.

Działania samorządu województwa mazowieckiego na rzecz rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii mają doprowadzić do poprawy regionalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz zwiększenia świadomości energetycznej wśród lokalnych władz, gospodarstw domowych i przedsiębiorców.

Gmina Raciąż ma wykupić w spółce jeden procent udziałów za 10 tysięcy złotych. Władze liczą na to, że udział w tej spółce przyczyni się do opracowania programu gospodarki energetycznej w gminie Raciąż, a także do zbadania, czy na terenie gminy znajdują się źródła geotermalne.

Rodzinie zmarłego

**Śp. Edmunda Liberadzkiego
– sołtysa wsi Złotopole**

**wyrazy głębokiego współczucia
składają Wójt, Rada Gminy
oraz pracownicy
Urzędu Gminy w Raciążu**

Pani Krystynie Art

**– sołtysowi wsi Dobrska-Kolonia
wyrazy serdecznego współczucia
z powodu śmierci**

MEŻA

**składają Wójt, Rada Gminy
oraz pracownicy
Urzędu Gminy w Raciążu**

**Pani Grażynie Bieńkowskiej
wyrazy serdecznego współczucia
z powodu śmierci**

TEŚCIOWEJ

**składają Wójt, Rada Gminy
oraz pracownicy
Urzędu Gminy w Raciążu**

7 czerwca Wybory do Parlamentu i referendum gminne

„Czy wyraża Pan/Pani zgodę na połączenie Gminy Raciąż i Gminy Miasto Raciąż w jedną jednostkę samorządu terytorialnego?” – tak brzmi pytanie, na które 7 czerwca w referendum będą odpowiadać mieszkańcy gminy Raciąż. Uchwałę o przeprowadzeniu referendum gminnego podjęła Rada Gminy Raciąż. Referendum będzie połączone z wyborami do Parlamentu Europejskiego.

R-r

Wybory w Złotopolu

Rada Gminy Raciąż zarządziła na 21 kwietnia wybory sołtysa Złotopola. Odbędą się one na zebraniu wiejskim.

Gralewo

Budowa ośrodka coraz bliżej końca

Parterowy budynek nowego ośrodka zdrowia w Gralewie, budowanego za pieniądze z budżetu gminy, jest już pokryty dachem. Prawdopodobnie we wrześniu obiekt zostanie oddany do użytku.

Na ponad 300 metrach kwadratowych znajdują się gabinety lekarskie, zabiegowy i stomatologiczny, rejestracja, wiatrołap, umywalnia, szatnia, korytarz, pokój śniadań, pomieszczenie higieniczne i WC, a także punkt apteczny.

Władze gminy zdecydowały się na budowę ośrodka zdrowia po tym, jak okazało się, że powiat nie kwapi się z przekazaniem dotychczasowego ośrodka gminie. Gdy natomiast gotów był zmienić decyzję, koszty modernizacji obiektu do standardów unijnych przerosły budowę nowego obiektu. Na dodatek

w starym ośrodku istnieje jeszcze problem lokatorów. Gmina wybrała więc wariant mniej kosztowny i bardziej racjonalny. Tak więc niebawem po Koziębrodach, gdzie na początku tego roku w zmodernizowanym obiekcie zaczęła funkcjonować na dobre przychodnia lekarska, także Gralewo będzie miało nowoczesny ośrodek zdrowia. Pozostaje jeszcze remont budynku w Uniecku. Ale na razie jest on własnością powiatu. Władze gminy Raciąż chcą przejąć i ten obiekt, i deklarują, że gdy tylko powiat przekaze jej budynek, zmodernizują go i wyremontują nie gorzej niż ten w Koziębrodach. Szkopuł w tym, że nie wiadomo, czy starostwo przekaze go

gminie. Chodzą bowiem słuchy, że na on zostać sprzedany prywatnemu nabywcy. Ale może to tylko gminne plotki.

– Stoimy na stanowisku, że obiekty, w których funkcjonują przychodnie lekarskie, powinny być własnością samorządu czy to powiatowego, czy też gminnego – mówi wójt gminy Raciąż Ryszard Giszczak. – Bo tylko samorządy mogą zagwarantować, że w tych obiektach teraz i w przyszłości będą się mieścić ośrodki zdrowia.

R-r

Koziębrody do odnowy

Rada Gminy Raciąż zatwierdziła plan odnowy Koziębród na lata 2009–2016. Uchwała rady otwiera drogę do starania się o dofinansowanie różnorodnych działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pod nazwą „Odnowa i rozwój wsi”. O środki mogą zabiegać organizacje samorządowe, społeczne czy religijne.

W tym roku gmina Raciąż przygotowuje wnioski na dofinansowanie budowy boisk sportowych w Koziębrodach, przebudowę drogi gminnej Koziębrody – Mała Wieś, utworzenie centrum aktywizacji osób starszych, które ma się mieścić w budynku, gdzie jest ośrodek zdrowia; remont remizy OSP.

Plan odnowy Koziębród został przygotowany wspólnie przez pracowników Urzędu Gminy w Raciążu i przedstawicieli mieszkańców wsi.

R-r

Umowa z zarządem powiatu

Rada Gminy Raciąż podjęła dwie porządkowe uchwały, w których upoważnia wójta gminy do zawarcia w zarządem powiatu płońskiego umowy dotyczącej zasad udzielenia pomocy finansowej przez gminę. Chodzi o dotacje na budowę dróg. W grudniu ubiegłego roku rada wyraziła zgodę na to, aby gmina Raciąż przeznaczyła 5250 zł na pomoc finansową dla powiatu płońskiego, który te pieniądze

przeznaczy na przebudowę drogi Druchowo – Koziębrody. A także zgodziła się przekazać powiatowi w formie dotacji 220 tys. zł. na przebudowę drogi Galomin – Dramin – Krajkowo.

R-r

Urząd Gminy w Raciążu e-Urzędem

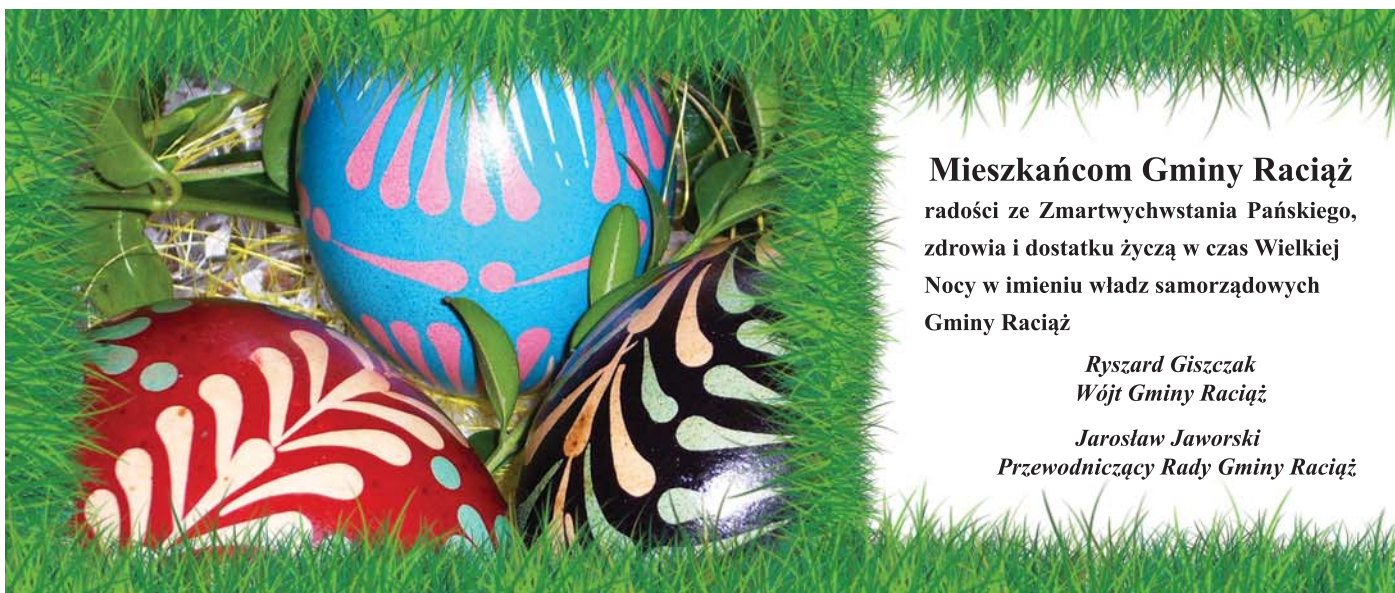
Marszałek województwa mazowieckiego zaproponował samorządom przystąpienie do dwóch projektów kluczowych zatwierdzonych przez zarząd województwa mazowieckiego, planowanych do realizacji w ramach Priorytetu I i II Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007–2013. Akces do realizacji projektów zgłosiło 279 gmin i 39 powiatów z terenu województwa mazowieckiego, w tym gmina Raciąż. Rada Gminy Raciąż na sesji 16 marca zaakceptowała stanowisko wójta gminy Raciąż dotyczące uczestnictwa na zasadach partnerstwa w tych projektach.

Projekt realizowany w ramach Priorytetu I – „Przyspieszenie wzrostu konkurencyjności województwa mazowieckiego, przez budowanie społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy poprzez stworzenie zintegrowanych baz wiedzy o Mazowszu”, związany jest z budową baz wiedzy o przestrzeni. Istniejące obecnie bazy danych tematycznych są rozproszone i niespójne, co przedłuża proces korzystania z danych i tym samym wydłuża proces decyzyjny.

Projekt obejmował będzie unowocześnienie stosowanych i wdrażanie nowych technologii w obszarze budowy, prowadzenia i udostępnienia zbiorów danych obejmujących dane z zakresu przestrzennego zobrazowania terenu oraz cech identyfikujących walory gmin, powiatów i województwa. Budowa zintegrowanej bazy wiedzy oraz jej powszechna dostępność przyczyni się do lepszego wykorzystania wewnętrznego potencjału regionu, w tym łatwiejszej lokalizacji inwestycji, uaktywnienia rezerw terenowych, ułatwi inwestorom dostęp do infrastruktury oraz zapewni możliwość stworzenia spójnego systemu ofert i promocji terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą. Powszechna dostępność do powstałych w ramach projektu baz danych przestrzennych o charakterze baz wiedzy przyczyni się do wzrostu świadomości społeczeństwa, racjonalniejszego wykorzystania przestrzeni oraz ochrony walorów naturalnych środowiska.

Projekt realizowany w ramach Priorytetu II – „Rozwój elektronicznej administracji w samorządach województwa mazowieckiego wspomagającej niwelowanie dwudzielności potencjału województwa” przewiduje opracowanie systemu informatycznego e-Urząd, który będzie umożliwiał elektroniczny obieg dokumentów oraz elektroniczną obsługę obywateli, a także wspomagał działalność gmin i powiatów w zakresie zadań samorządów.

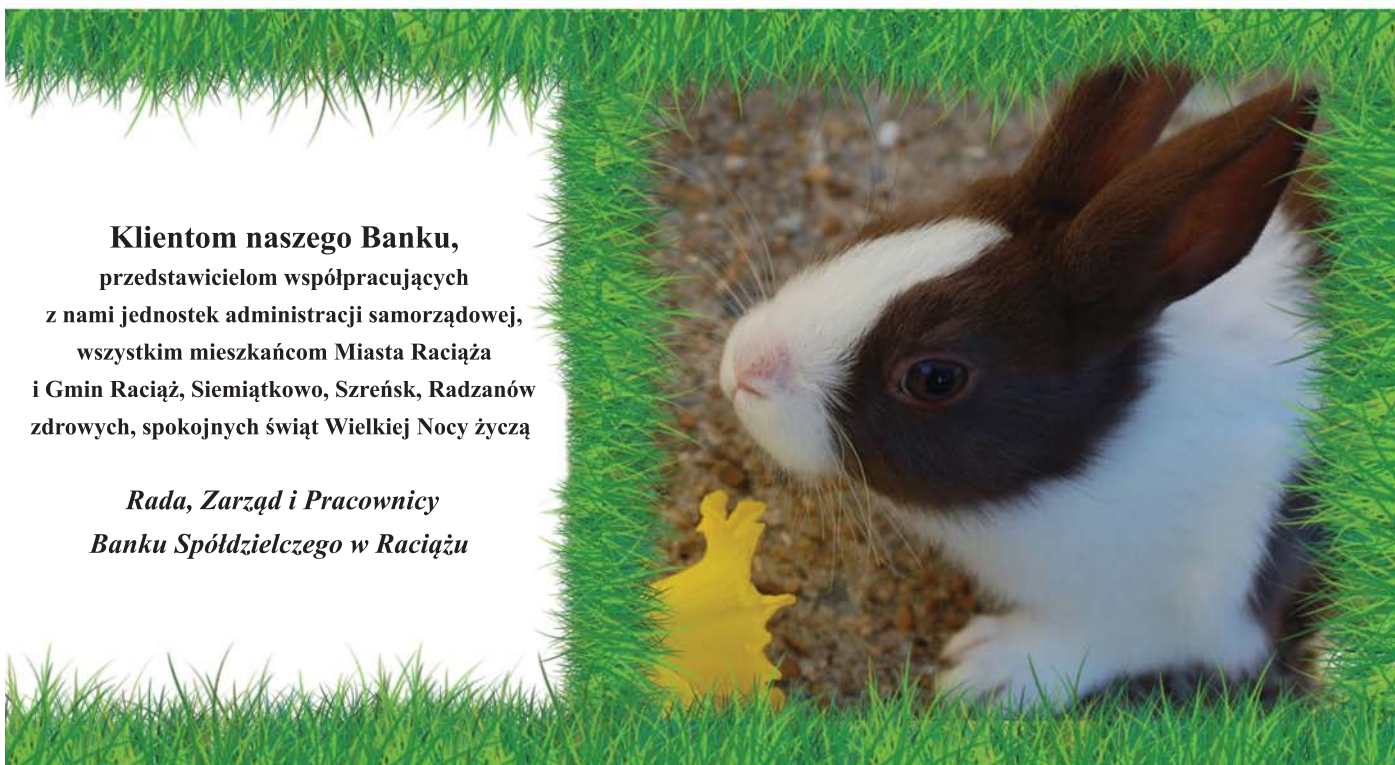
Realizatorem tych projektów będzie biuro geodety województwa mazowieckiego. Koszt I projektu wynosi 180 mln zł, a II projekt – 60 mln zł.

Mieszkańcom Gminy Raciąż
radości ze Zmartwychwstania Pańskiego,
zdrowia i dostatku życzą w czas Wielkiej
Nocy w imieniu władz samorządowych
Gminy Raciąż

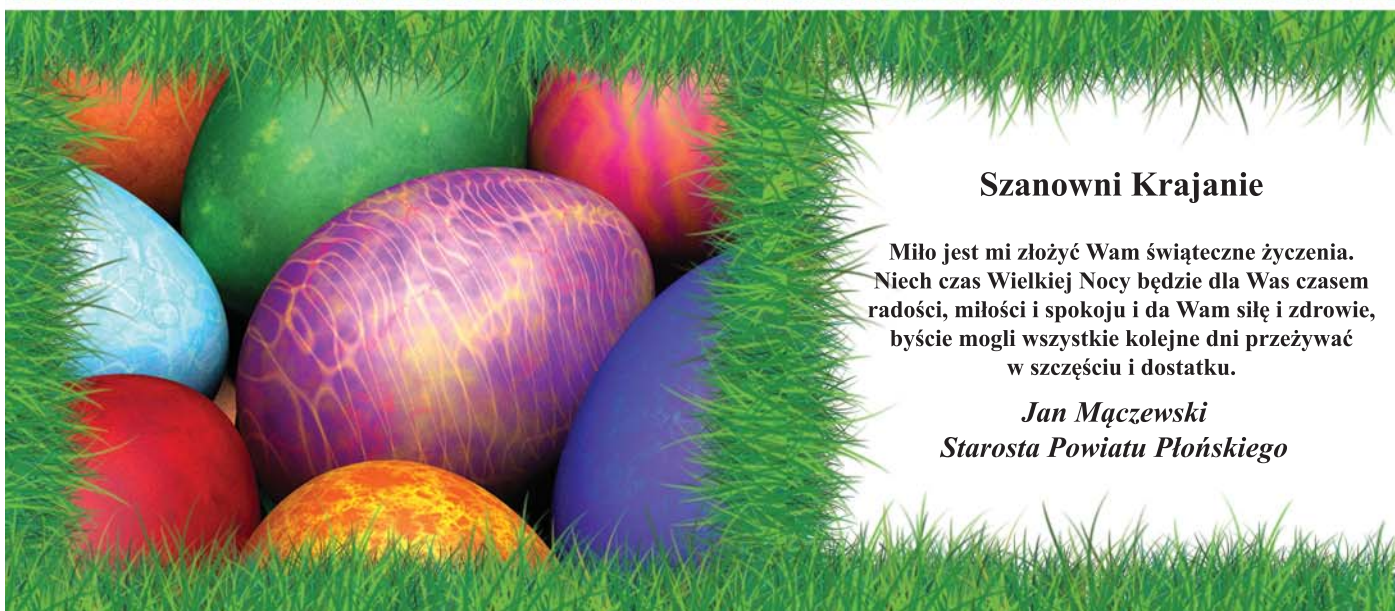
Ryszard Giszczak
Wójt Gminy Raciąż

Jarosław Jaworski
Przewodniczący Rady Gminy Raciąż

Klientom naszego Banku,
przedstawicielom współpracujących
z nami jednostek administracji samorządowej,
wszystkim mieszkańcom Miasta Raciąży
i Gmin Raciąż, Siemiątkowo, Szreńsk, Radzanów
zdrowych, spokojnych świąt Wielkiej Nocy życzą

Rada, Zarząd i Pracownicy
Banku Spółdzielczego w Raciąży

Szanowni Krajanie

Milo jest mi złożyć Wam świąteczne życzenia.
Niech czas Wielkiej Nocy będzie dla Was czasem
radości, miłości i spokoju i da Wam siłę i zdrowie,
byście mogli wszystkie kolejne dni przeżywać
w szczęściu i dostatku.

Jan Mączewski
Starosta Powiatu Płońskiego

Kalwaria Pałacowska

Kościół i klasztor franciszkanów dominuje nad okolicą

W centralnym miejscu ołtarza w nawie głównej znajduje się figura Jezusa na krzyżu

Sanktuarium Męki Pańskiej i Matki Boskiej w Kalwarii Pałacowskiej na Pogórze Przemyskim pielgrzymi często określają Jeruzolimą Wschodu – z uwagi na szczególnie kult męki Chrystusa, lub też Jasną Górą Podkarpacia. Obraz Matki Boskiej, który znajduje się w jednym z dwóch głównych ołtarzy świątyni, trafił tu z Ka-

mieńca Podolskiego, po zajęciu twierdzy przez Turków w 1672 roku. Przed tym obrazem modlili się wielcy mężowie stanu – królowie Jan Kazimierz i Jan III Sobiecki, książę Jarema Wiśniowiecki, hetmani Stefan Żółkiewski i Stefan Czarniecki. Kościół w Kalwarii Pałacowskiej jest pod wezwaniem Znalezienia Krzyża Świętego. W centralnym miejscu ołtarza w nawie głównej znajduje się figura Jezusa na krzyżu. Kult Męki Pańskiej jest tu bardzo mocno rozwinięty.

Już pierwszy fundator Kalwarii Pałacowskiej A. M. Fredro wybudował tu 28 kaplic, które służyły do rozważania Męki Pańskiej. Do naszych czasów nie zachowała się jednak żadna z tamtych kaplic. Jego następca – Sz. J. Dwernicki, wznosił nowe. Później były one modernizowane przez franciszkanów, którzy także budowali kolejne kaplice. Jest

ich na drózkach kalwaryjskich 41. Kaplice te zwane są drózkowymi, gdyż przy nich w czasie Wielkiego Odpustu Kalwaryjskiego odprawiane są nabożeństwa, tzw. dróżki. 35 z nich i krzyż nad rzeką Wiar służą do rozważania tajemnic Męki Pańskiej i tajemnic Matki Bożej Bolesnej. Według Pisma św. Matka Boska Bolesna towarzyszyła Jezusowi we wszystkich stacjach Drogi Krzyżowej. Dlatego jej również poświęcone są dróżki kalwaryjskie.

Za najbardziej oryginalne i okazałe kaplice uznaje się ratusz u Piłata, dom Kajfasza,

dom Matki Bożej, grób Matki Bożej, kaplicę ukrzyżowania, kaplicę Matki Bożej Bolesnej, kaplicę św. Rafała.

Kościół i klasztor franciszkanów dominuje nad okolicą. Usytuowane są bowiem na wzgórzu o wysokości 465 m n.p.m. W dolinie płynie rzeka Wiar, przecinająca dwa wzniesienia przedstawiające Golgotę i Górę Oliwną. Tam ulokowane zostały kaplice. Droga Krzyżowa w Kalwarii Pałacowskiej na 1662 metry długości. Od kilkunastu lat w Wielki Piątek odgrywane jest na tej trasie przez okoliczną ludność Misterium Męki Pańskiej. Odbywające się w Wielkim Tygodniu Misterium przyciąga do Kalwarii Pałacowskiej nie mniejsze rzesze pielgrzymów niż sierpniowy Wielki Odpust Kalwaryjski.

W 2001 r. utworzono tu rezerwat przyrody. W jego granicach znajduje się też zespół 13 kapliczek drewnianych i murowanych, wzniesionych w latach 1825–1875, wpisany do rejestru zabytków. Jest wśród nich symboliczna kapliczka Marii Magdaleny znajdująca się na sąsiednim wzgórzu nazwanym Magdalenka.

R-r

Ratusz u Piłata

Kaplica ukrzyżowania

W 2004 roku biskup sandomierski Andrzej Dzięga erygował Droge Krzyżową wzdłuż traktu królewskiego na Łysą Górę. Z kościoła w Nowej Słupi poprowadził wiernych pradawnym szlakiem, którym do najstarszego w Polsce Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego zmierzali przed wiekami liczni monarchowie. Szczególną opieką otaczał klasztor i świątynię Władysław Jagiełło, często wędrujący po kamiennym szlaku puszczy jodłowej do świątyni na Łysej Górze. Modlił się na Świętym Krzyżu w drodze do Krakowa, gdzie miał nałożyć koronę króla Polski. Odawiał cześć relikwiom przed ważnymi dla niego i jego królestwa wydarzeniami. Nie mógł ominąć Świętego Krzyża zmierzając pod Grunwald na bój z Zakonem Krzyżackim.

Kalwaria Świętokrzyska

zostawił na tej górze. To podanie w malarskiej formie możemy oglądać we wnętrzach świętokrzyskiej świątyni. Wśród obrazów autorstwa Franciszka Smuglewicza, profesora Uniwersytetu Wileńskiego, zdobiących ściany kościoła, jest ten przedstawiający św. Emeryka w rozmowie z aniołem.

Kościół i klasztor na Świętym Krzyżu spowity mgłą

Wnętrze kościoła

Kronikarze odnotowali kilkakrotnie pobyty w świętokrzyskim sanktuarium także innych monarchów: Kazimierza Jagiellończyka, Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta, Jana Olbrachta czy Jana Kazimierza. Nic więc dziwnego, że droga z Nowej Słupi na Święty Krzyż otrzymała miano królewskiej.

Według miejscowego podania, relikwie Krzyża Świętego znalazły się na Łysej Górze za sprawą królewicza węgierskiego – Emeryka. Podczas polowania w Górach Świętokrzyskich miał mu się objawić anioł i polecić, aby krzyż z relikwiami, który nosił,

Do najcenniejszych zabytków Świętego Krzyża zalicza się barokowa kaplica Oleśnickich, wybudowana przez wojewodę lubelskiego Mikołaja Oleśnickiego w pierwszej połowie XVII wieku. Gdy w styczniu tego roku królewską drogą pielgrzymowaliśmy na świętą górę, trwały jeszcze końcowe prace przy restauracji zabytku, nazywanego też Kaplicą Relikwii Krzyża Świętego. Na czas odnowy pancerne tabernakulum, w którym umieszczone są relikwie, przeniesiono do prezbiterium kościoła.

Jako pierwszy stacje Drogi Krzyżowej wzdłuż traktu królewskiego polecił pobudować opat zakonu benedyktynów Michał Maliszewski. Działo się to na przełomie XVI i XVII wieku. Po tamtych kapliczkach pozostały już tylko nieliczne ruiny.

W 2008 roku pątnicy po raz kolejny podążali Drogą Krzyżową na świętą górę. Ale po raz pierwszy zatrzymywali się przy nowych stacjach. Drewniane postacie wyszły spod dłuta rzeźbiarza ludowego z Nowej Słupi Aleksandra Kucharskiego. Odbudowa Kalwarii Świętokrzyskiej została dofinansowana przez Unię Europejską. W Wielki Piątek ta szczególna procesja wyruszy ponownie do Sanktuarium Drzewa Krzyża Świętego. Zatrzymywać się będzie przy stacjach – rzeźbach, przedstawiających drogę Jezusa na Golgotę.

Od Nowej Słupi na Łysą Górę prowadzi kamienista droga

Jedna ze stacji Drogi Krzyżowej

Jak to drzewiej bywało

Od roku 325 Wielkanoc obchodzona jest w pierwszą niedzielę po wiosennej pełni księżyca, przypadającą między 22 marca a 25 kwietnia.

Ostatnia niedziela przed Wielkanocą nosi nazwę Palmowej albo Kwietnej. Tego dnia w kościołach święci się palmy. Podstawowym ich składnikiem były niegdyś gałązki wierzbowe pokryte baziąmi, ozdabiane czasami zielonymi gałązkami brzozy, agrestu, porzeczek, asparagusa lub oleandra, a zawsze gałązkami roślin zielonych w zimie, takich jak borówki, barwinek, bukszpan, tuja. Bardzo popularne były też palmy w kształcie kropidła wykonane z tych samych składników, z użyciem pęczka trzciny i ozdobione kolorowym bukietem bibułkowych kwiatów. Palmę zatkniętą za obraz przechowywano w domu przez cały rok. Wierzono, że chroniła dom przed złem, a zwłaszcza przed piorunami. Bazie z poświęconej palmy były lekarstwem na ból

Wnętrze udekorowanej izby z okazałym pająkiem u sufitu – fragment ekspozycji w skansenie w Nowogrodzie nad Narwią

gardła. Zeszłoroczna palma spalona w piecu chlebowym miała zapewnić pomysły wypieki świątecznego pieczywa i darzenie się chleba przez cały rok, a popiół wysypywany na grzędy – urodzaj w warzywniaku i ogrodzie.

Na święta wielkanocne bielono chałupy, szorowano podłogi i sprząty. Izba otrzymywała dekorację z papierowych kwiatów, którymi ozdabiano obrazy na ścianach i ołtarzyki na komodach. W niektórych domach wieszano u sufitu pająki ze słomy i kolorowego papieru.

W zamożniejszych domach na święta wielkanocne bito wieprzka. Część mięsa

nasolona w beczce, uwędzona lub uszona musiała starczyć na długo, bo do końca zniw, część natomiast trafiała na stół wielkanocny. Obowiązkowym świątecznym pokarmem była kiełbasa, którą wielu mieszkańców wsi jadło tylko raz w roku, właśnie w czasie Wielkanocy.

Dużo czasu zajmowało przygotowanie pieczywa. Obok zwyczajnego chleba z żytniej mąki na Wielkanoc piekło się biały chleb pszenny. Z takiego ciasta gospodyni formowała też kukielki dla dzieci w kształcie ptaszków lub lalek i babkę w glinianej formie, zanoszoną do poświęcenia.

Najważniejszym elementem stołu wielkanocnego jest jajko. Symbolizuje ono zmarłego Chrystusa, a w obrzędowości przedchrześcijańskiej związane było z kultem zmarłych i symbolizowało życie, zdrowie i płodność. W każdym domu przygotowywano dużo jaj ugotowanych na twardo. Wszyscy domownicy powinni byli się nimi najeść do syta. Wielkanocne jajka barwiono, ale nie zawsze. W niektórych rejonach do poświęcenia zanoszono jajka obrane ze skorupki. Najczęściej jajka malowano w odwarze z łupin cebuli. Jako barwnika do jajek używano też kory dębowej oraz listków młodego żyta.

W XIX wieku do obowiązkowych potraw wielkanocnych należał też biały ser i masło.

Wielki Piątek to dzień żałoby po śmierci Jezusa. Do dzisiaj utrzymuje się zwyczaj wystawiania wart przy Grobie Pańskim przez strażaków i harcerzy. Tylko w nielicznych miejscowościach przetrwały straże grobowe zwane Turkami, ubrane w kolorowe stroje. Z Wielkim Piątkiem wiązało się wiele przesądów i wróżb. Kobiety uważały, że tego dnia należy prać, a wtedy krowy będą dawały dużo mleka. Gospodarze z kolei uważali, że praca w polu tego dnia zapewni dobre plony.

W Wielką Sobotę dokonywano poświęcenia pokarmów, wody i ognia. Do

poświęcenia należało obowiązkowo znieść jajka, kiełbasę lub kawałek mięsa, chleb, sól i chrzan. W dawnych czasach święcono wszystkie pokarmy przygotowane na święta, a poświęcenia dokonywał ksiądz objeżdżając wszystkie chałupy w parafii.

W Wielką Niedzielę wszyscy ludzie spieszili niegdyś do kościoła na rezurekcję. Po nabożeństwie gospodarze przyby-

Ten obfity stół wielkanocny i oryginalną „choinkę” wielkanocną z malowanymi jajkami, zajaczkami i innymi ozdobami sfotografowaliśmy w pałacu w Łańcucie

li do kościoła wozami czy bryczkami urządzali wyścigi. Wierzono, że ten, który pierwszy przyjedzie do domu, będzie miał najlepsze polny zboża i udane zniwa. Po mszy rezurekcyjnej wszyscy spieszili do domu na święcone. Śniadanie wielkanocne, tak we dworze, jak i w wiejskiej chacie rozpoczynano od podzielenia się jajkiem i składania życzeń.

Drugi dzień świąt wielkanocnych – Lany Poniedziałek, czyli śmigus-dyngus, jest dniem powszechnej wesołości i polewania wodą. Dyngus oznacza polewanie, śmigus – uderzanie gałązkami.

Ze świętami wielkanocnymi związany jest wykup – zwyczaj chodzenia przez kawalerów ze śpiewem i życzeniami od domu do domu. W zamian otrzymywali jajka wielkanocne lub inne produkty spożywcze.

Fragmety przewodnika „Wielkanoc na Mazowszu” autorstwa Tomasza Czerwińskiego, wydane w 1998 r. przez Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.

Rozmowa z Kazimierzem Miklewskim, prezesem Banku Spółdzielczego w Raciążu

***Niedawno na walnym zebraniu przedstawiciele Banku Spółdzielczego w Raciążu podsumowaliście miniony rok. Jak to było dla waszej placówki?**

- Światowy kryzys finansowy, który z całą mocą ujawnił się na przełomie lata i jesieni 2008 roku, powoli zaczął się odbijać także na polskim systemie bankowym. Jednak skutki tych niekorzystnych zjawisk w roku ubiegłym jeszcze banki spółdzielcze ominęły. Zakończyły one rok 2008 z sukcesem przede wszystkim dlatego, iż prowadziły działalność prawie wyłącznie w oparciu o środki własnych depozytariuszy i udziałowców, nie korzystając z finansowania na rynku międzybankowym, ani nie inwestując nadwyżek w ryzykowne instrumenty pochodne. I mimo niesprzyjającego kursu euro mogą pochwalić się wysokimi funduszami, które w znakomitej większości zabezpieczają całą ryzyko prowadzonej działalności.

Również dla naszego banku miniony rok okazał się bardzo korzystny – osiągnięte wyniki są najwyższe w historii. Jest to także efekt wysokiej jakości i sprawności działania samego Banku Spółdzielczego. Od lat posiadamy stabilną, wiodącą pozycję na lokalnym rynku usług finansowych, która mimo ostrej konkurencji została zachowana i jest stopniowo poszerzana. Bank wdraża nowe produkty, przygotowuje okresowe promocje, prowadzi atrakcyjną politykę cenową, świadczy usługi wysokiej jakości, oparte o najnowsze technologie informatyczne. Wszystko to powoduje, iż nasza placówka postrzegana jest jako nowoczesna, otwarta na klienta i przyjazna dla przedsiębiorców.

Przypomnę, że w roku 2008 Bank Spółdzielczy w Raciążu otrzymał certyfikat i został wyróżniony przez Krajową Radę Spółdzielczą godłem promocyjnym „Spółdzielczy Znak Jakości” za dynamiczny i bezpieczny rozwój akcji kredytowej.

***Czy to oznacza, że nie obawiacie się kryzysu?**

- Nie obawiamy, ale musimy się liczyć z niekorzystnymi zmianami na rynku finansowym i w całej gospodarce. Dlatego zamierzamy ograniczyć inwestycje do bieżącej wymiany sprzętu, za-

kupu licencji i programów informatycznych niezbędnych dla właściwego funkcjonowania banku. Łączne nakłady inwestycyjne na te cele nie powinny przekroczyć kwoty 200 tys. zł. Gdyby jednak ogólne warunki funkcjonowania banku uległy poprawie i sytuacja ekonomiczna pozwoliła na poczynienie dodatkowych inwestycji, chcielibyśmy założyć instalację centralnego ogrzewania w Punkcie Obsługi Klienta w Radzanowie – wykorzystując przyłącze gazowe wykonane

cja reinwestowania lokalnych pieniędzy w lokalną gospodarkę. Samorządy mają pewność, że ulokowane lokalne środki pracują dla dobra regionu, a tym samym dla dobra lokalnych społeczności.

***Powiedział Pan, że Bank Spółdzielczy w Raciążu świadczy usługi wysokiej jakości, oparte o najnowsze technologie informatyczne. Może jakieś przykłady.**

- W roku 2008 Bank Spółdzielczy w Raciążu wprowadził kilka nowych produktów w zakresie usprawnienia w kredytowaniu rolników, małych przedsiębiorstw i rzemiosła. Promowaliśmy również uruchomiony rok wcześniej „BANK INTERNETOWY”, dzięki czemu liczba klientów korzystających z tej formy obsługi bankowej podwoiła się. Na koniec 2008 roku z „BANKU INTERNETOWEGO” korzystało 66 klientów, w tym 30 osób fizycznych oraz 36 podmiotów gospodarczych i urzędów gmin. Dla tych ostatnich wprowadziliśmy także nowy produkt depozytowy – lokatę terminową pod nazwą „LOKATA CUI BUDŻETÓW”. Rozwijając bankowość elektroniczną uruchomiliśmy usługę SMS. To nowy produkt służący do uzyskiwania przez klientów banku informacji na temat stanu środków oraz o obrocie na rachunku bez konieczności kontaktowania się

z pracownikami banku. Usługa SMS polega na przesyłaniu na telefon komórkowy klienta wiadomości tekstowej, informującej o saldzie i stanie środków na rachunku oraz trzech ostatnio wykonanych na rachunku operacjach. Z usługi SMS mogą korzystać posiadacze rachunków bieżących i rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

***Jak Pan przekonałby potencjalnego klienta, że warto korzystać z ofert waszego banku?**

- Najlepiej przekonują wyniki. Podać kilka cyfr obrazujących efekty działań naszego banku w roku 2008. Dochody banku w 2008 roku osiągnęły kwotę 10.246 tys. zł, oznacza to wzrost o kwotę 2.106 tys. zł. Zysk netto wyniósł 2.582 tys. zł i w porównaniu do roku 2007 wzrósł o 351 tys. zł, tj. 17,8 procent. Fundusze własne banku na koniec roku 2008 wyniosły 17.779 tys. zł. Fundusze te wzrosły o 1.874 tys. zł w stosunku do poprzedniego roku, czyli o 11,78 procent.

Dziękujemy za rozmowę.

Redakcja „GR”

Nowoczesny, otwarty na klienta i przyjazny

Prezes Kazimierz Miklewski podczas prezentowania sprawozdania zarządu BS Raciąż na walnym zebraniu przedstawiciele, które odbyło się 19 marca 2009 r.

w roku ubiegłym; docieplić budynek centrali banku w Raciążu oraz spełnić postulat zgłoszony przez członków z gminy Radzanów dotyczący instalacji bankomatu w Radzanowie.

***Istotą działania banków spółdzielczych jest obsługa rolnictwa. Jak ta sfera wygląda w BS Raciąż?**

- W roku 2008 udzielaliśmy kredyty preferencyjne inwestycyjne z dopłatami ARiMR ze wszystkich linii kredytowych. Efektem rzeczowym tych kredytów było wybudowanie 9 obór i budynków gospodarczych, zmodernizowanie 3 obór oraz zakupienie 15 ciągników, 36 maszyn rolniczych i 98,5 ha gruntów rolnych.

***Poza obsługą ludności i przedsiębiorstw, jednostek i zakładów budżetowych prowadzicie też obsługę finansową samorządów Raciąża, Radzanowa, Siemiatkowa i Szreńska.**

- Współpraca banku z samorządami daje obu stronom wymierne korzyści. Przede wszystkim nasz bank to gwaran-

Grali o puchar wójta

Zespół Szkół w Krajkowie po raz szósty gościł uczestników szkolnego turnieju w tenisa stołowego o puchar wójta gminy Raciąż. 10 marca boje przy stołach toczyli uczniowie z Gralewa, Kodłutowa, Koziebród, Uniecka i oczywiście Krajkowa. Medale, dyplomy i puchary wręczali najlepszym patron imprezy wójt Ryszard Giszczak, a także przyjaciel szkoły Jan Miklewski, szef Rady Rodziców i radny Wojciech Krajewski oraz nauczyciele. Fanfary dla zwycięzców grała orkiestra szkolna pod wodzą Artura Wiśniewskiego. Obok wyniki indywidualne i drużynowe. A na zdjęciach na podium pierwsze trójki w poszczególnych kategoriach.

Szkoły podstawowe

Dziewczęta:

Klasa IV:

1. Paulina Kalman (Kodłutowo),
2. Martyna Kowalska (Krajkowo),
3. Paulina Fafińska (Koziebrody);

Klasa V:

1. Emilia Kuskowska (Unieck),
2. Natalia Falkowska (Kodłutowo),
3. Ewelina Kupniewska (Krajkowo);

Klasa VI:

1. Weronika Krajewska (Krajkowo),
2. Martyna Zaborowska (Gralewo),
3. Olga Charzyńska (Unieck).

Najlepszym gratulował wójt Ryszard Giszczak

Wśród szkół podstawowych drużynowo triumfowała reprezentacja Krajkowa

Chłopcy:**Klasa IV:**

1. Kamil Pawelski (Gralewo),
2. Marcin Markowicz (Krajkowo),
3. Albert Figat (Kodłutowo);

Klasa V:

1. Arkadiusz Mucha (Gralewo),
2. Jakub Ziółkowski (Koziebrody),
3. Karol Krajewski (Krajkowo);

Klasa VI:

1. Danie Miączyński (Kodłutowo),
2. Krzysztof Jakubowski (Krajkowo),
3. Daniel Kowalski (Gralewo).

Kolejność drużyn:

1. Krajkowo, 2. Gralewo,
3. Kodłutowo, 4. Unieck, 5. Koziebrody.

Gimnazja**Dziewczęta:****Klasa I:**

1. Martyna Morawska (Krajkowo),
2. Ewa Kiszelewska (Unieck),
3. Aneta Strzałkowska (Gralewo);

Klasa II:

1. Iwona Łojewska (Unieck),
2. Karolina Rumianowska (Koziebrody),
3. Klaudia Nowakowska (Gralewo);

Klasa III:

1. Agata Brudzyńska (Unieck),
2. Paulina Kwiatkowska (Krajkowo),
3. Aneta Nowakowska (Gralewo).

Chłopcy:**Klasa I:**

1. Bartosz Grodkiewicz (Gralewo),
2. Adrian Kuskowski (Unieck),
3. Kamil Szcześniak (Krajkowo);

Klasa II:

1. Jarosław Makowski (Koziebrody),
2. Paweł Graczyk (Gralewo),
3. Dawid Leśniewski (Krajkowo);

Klasa III:

1. Jakub Grodkiewicz (Gralewo),
2. Jakub Berent (Krajkowo),
3. Paweł Kiszelewski (Unieck).

Kolejność drużyn:

1. Unieck, 2. Gralewo,
3. Krajkowo, 4. Koziebrody.

R-r

Na zakończenie turnieju Jan Miklewski, znanymi przedsiębiorca i przyjaciel szkoły rozegrał mini-seta z radnym Wojciechem Krajewskim

Wśród gimnazjów drużynowo zwyciężyła ekipa z Uniecka

Złoci jubilaci

Pięćdziesięciolecie pożycia małżeńskiego obchodzili państwo Genowefa i Stanisław Pyszczakowie z Nowego Komunina. Z tej okazji sekretarz gminy Raciąż Gabriela Kowalska, w imieniu wójta gminy wręczyła jubilatom medale nadane przez prezydenta RP. Nie zbrakło też życzeń długich lat w życiu w zdrowiu i szczęściu.

PIŁKA W HALI

Reprezentanci Zespołu Szkół w Raciążu wygrali turniej piłki nożnej, który 25 marca został zorganizowany w hali w Raciążu przez Zespół Szkół STO. Juniorzy młodszy rywalizowali o puchar wójta gminy Raciąż. Zawody prowadził były sędzia międzynarodowy Kazimierz Mikołajewski.

Drugie miejsce zajął zespół PG Raciąż II, trzecie – PG Raciąż I. Kolejne miejsca: 4. PG Koziebrody, 5. PG Unieck, 6. PG Krajkowo, 7. Społeczne LO Raciąż, 8. PG Gralewo.

Najlepszymi zawodnikami turnieju zostali Mariusz Ezman (PG Koziebrody) i Dawid Sujkowski (PG Raciąż).

AN

Sms z gminy

Żeby otrzymywać komunikaty gminne drogą sms trzeba złożyć oświadczenie o wyrażeniu zgody w Urzędzie Gminy w Raciążu.

Z powiatu

Misterium Męki Pańskiej

8 kwietnia godz. 19.30 na placu przy kościele św. Michała Archanioła w Płońsku rozpocznie się widowisko plenerowe – Misterium Męki Pańskiej, przygotowane przez wolontariuszy z Płońskiego Centrum Wolontariatu z udziałem młodzieży płońskich szkół gimnazjalnych i średnich oraz harcerzy. W przedstawieniu weźmie udział ok. 100 osób. Organizatorem przedsięwzięcia jest Miejskie Centrum Kultury oraz parafia św. Michała Archanioła w Płońsku. Misterium będzie wystawione w Płońsku po raz drugi.

Reprezentacja na 10

Piłkarska reprezentacja gminy Raciąż (rocznik 1998) brała udział 1 marca w turnieju piłki nożnej w Płońsku. Nasz zespół zajął 10 miejsce.

GŁOS RACIAŻA

Biuletyn Gminy Raciąż. Wydawca: Rada Gminy Raciąż
09-140 Raciąż, Plac Mickiewicza 17
Redaktor: Włodzimierz Dźbik
Skład komputerowy i druk: Drukarnia SPRINT
06-400 Ciechanów, ul. Pułtуска 70, tel./fax 023 673 34 30